

Deu-nos vista i claredat...

Hi ha una vella jaculatòria que diu: "Santa Llúcia gloriosa!, deu-nos vista i claredat". La devoció a aquesta verge i màrtir als Països Catalans s'origina a partir del segle XIII. És patrona de la vista, i la seva festa era celebrada especialment per les modistes, les puntaires, els sastres, les nenes que anaven a costura i, en general, tota la gent de l'art de l'agulla; en alguns indrets, però també era patrona dels forners i dels picapedrers. A Riudoms des de l'any 1799 que tenia capella i es venerava com a protectora de la vista.

A santa Llúcia hom li atribuïa per igual les gràcies de protegir la vista i de proveir les fadrines de nuvi:

Santa Llúcia beneïda
preserveu-me la mirada
que tinc un paner de costura
i un fadrinet que m'agrada.

O bé aquesta altra també pròpia de Riudoms:

Al ball de modistilles
fadrineta hi aniràs;
del ball de modistilles
casadeta en tornaràs.

El *ball de modistilles* era una petita festa que organitzaven les noies de costura i a la qual anaven, sovint, disfressades de *llucietes*.

Noies a la bona serpentina,
mitgetes i mitjons,
trenzilles i botons
per a les noies maques de Riudoms.

Quan alguna noia volia trobar l'agulla perduda cantava allò de:

Santa Cucurulla
feu-me trobar una agulla,
de cap o de cosir
que sigui bona per a mi.

La tal Cucurulla no és cap santa sinó que —escrit amb minúscula— és una lligadura que té la forma d'un con llarg i estret on es posaven les agulles, els botons i els didals. La ingenuïtat de les costureres l'elevà al santoral.

Quan es volia enfilar l'agulla, després de mullar la punta del fil amb saliva, es deia:

Fil i agulla,
fil i agulla,
santa Llúcia ens ajuda.

La festa de la santa de Siracussa (la Saragossa de Sicília), el 13 de desembre, servia també per a recordar-nos la proximitat del Nadal i ho feia amb aquesta dita:

Santa Llúcia de la Bisbal,
tretze dies abans de Nadal:
ompliu-nos la cistella
fins a dalt.

e.p.

